

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเปรียบเทียบเนื้อหา การเรียบเรียง และแนวการสอนในตำราภาษาไทยของพระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) กับตำราภาษาไทยที่ใช้กันมากก่อนหน้าตำราเล่มนี้ ทำให้เห็นแนวทางการแต่งตำราของพระยาศรีสุนทรโวหารได้ว่า ได้กระทำด้วยความอุตสาหะวิริยะ ด้วยการรวบรวมความรู้บรรพชนในสมัยนั้นมาวิเคราะห์แล้วจึงพยายามปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมถูกต้องและให้สมบูรณ์ที่สุด เท่าที่ความรู้ในสมัยนั้นจะอำนวยให้ได้

ผลการวิจัยแบ่งออกได้เป็น 2 ประการ ดังนี้

(1) ผลการวิจัยการศึกษาเปรียบเทียบเนื้อหา การเรียบเรียง และแนวการสอน

(2) ผลการวิจัยการวิเคราะห์เนื้อหาตามแนวภาษาศาสตร์

7.1 ผลการวิจัยการศึกษาเปรียบเทียบเนื้อหา การเรียบเรียง และแนวการสอน

ผลจากการวิจัยพอที่จะสรุปเนื้อหา การเรียบเรียง และแนวการสอนในตำราภาษาไทยของพระยาศรีสุนทรโวหาร ได้ดังนี้

ก. เนื้อหา

ผลจากการวิจัยแสดงว่า เนื้อหาในตำราภาษาไทยของพระยาศรีสุนทรโวหารแบ่งออกได้เป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

1. เนื้อหาที่นำมาจากตำราภาษาไทยชุดก่อน ๆ โดยตรง ได้แก่

(ก) เนื้อหาอักษร 3 หมู่ นำมาจากจินตามณี เล่ม 1-2 ประถมมาตา ประถม ก กา และอักษรนิติ

(ข) เนื้อหาพยัญชนะต้นและวรรณยุกต์นำมาจากอักษรนิติ

(ค) เนื้อหาสระนำมาจากจินตามณี เล่ม 1-2 และอักษรนิติ

(ง) ตัวอย่างคำที่ใช้ ส ศ ษ นำมาจากจินตามณี เล่ม 1

2. เนื้อหาที่นำมาคัดแปลง แก้ไขและเพิ่มเติม จากตำราภาษาไทยยุคก่อน ๆ
ได้แก่

(ก) เนื้อหาการแจกลูกอักษร 3 หมู่ นำมาจากประถม ก กา ซึ่งแจกลูก
ตัวอักษรทุกตัว ทุกแม่โดยแจกทีละแม่ พระยาศรีสุนทรโวหารได้เรียบเรียงเนื้อหาการแจก
ลูกและการผันอักษร 3 หมู่ เป็นคำราเลมหนึ่งชื่อว่า "มูลบทบรรพกิจ" โดยแจกลูกอักษร
3 หมู่ ทุกตัวทุกแม่เช่นเดียวกับประถม ก กา แต่แบ่งแจกเป็นหมู่ ๆ

(ข) เนื้อหาอักษรนำ นำมาจากประถม ก กา ซึ่งแจกลูกอักษรนำบางตัว
พอเป็นตัวอย่าง พระยาศรีสุนทรโวหารได้เรียบเรียงเนื้อหาการแจกลูกอักษรนำเป็นคำรา
เลมหนึ่งชื่อว่า "วาหนิศินิกร" แบ่งเนื้อหาออกเป็นสองตอน ตอนแรกเป็นการแจกลูกอักษร
นำที่เป็นอักษรสูงนำอักษรต่ำ พร้อมทั้งมีตัวอย่างคำศัพท์ประกอบ ตอนที่สองเป็นการยกตัวอย่าง
คำศัพท์ที่ใช้ตัวอักษรกลางนำอักษรต่ำ

(ค) เนื้อหาอักษรควบ นำมาจากประถม ก กา ซึ่งแจกลูกอักษรควบบางตัว
พอเป็นตัวอย่างเท่านั้น พระยาศรีสุนทรโวหารได้เรียบเรียงเนื้อหาอักษรควบเป็นคำราเลม
หนึ่งชื่อว่า "อักษรประโยค" เนื้อหาเป็นการแจกลูกอักษรควบที่เป็นอักษรกลาง 4 ตัว
อักษรต่ำ 3 ตัว พร้อมทั้งมีตัวอย่างคำศัพท์ประกอบ

(ง) เนื้อหาตัวสะกด นำมาจากอักษรนิติ ซึ่งเป็นการรวบรวมคำศัพท์ที่
สะกดด้วยตัวสะกดในแม่ต่าง ๆ รวม 5 แม่ ได้แก่ แม่ก ก แม่กข แม่กค แม่กน และแม่กย
พระยาศรีสุนทรโวหารได้เรียบเรียงเนื้อหาตัวสะกดเป็นคำราเลมหนึ่งชื่อว่า "สังโยคพิธาน"
แต่เนื้อหาคำศัพท์มีเพียง 4 แม่เท่านั้น คือ แม่กน แม่กค แม่กค และแม่กย ซาคแม่กม

(จ) เนื้อหาคำพ้อง นำมาจากจินตคามณี เล่ม 1 ซึ่งเนื้อหาเป็นส่วนหนึ่ง
ของ "อักษรศัพท์" เท่านั้น พระยาศรีสุนทรโวหารได้รวบรวม เรียบเรียงคำพ้องขึ้นเป็น
อันมาก และได้เขียนเป็นคำราเลมหนึ่งชื่อว่า "โวพจน์พิจารณ" แบ่งเนื้อหาออกเป็น
"โวพจน์" ต่าง ๆ รวม 23 โวพจน์

(ฉ) เนื้อหาคำที่ใช้เครื่องหมายทัณฑฆาต นำมาจากประถม ก กา ซึ่งเป็น
การยกตัวอย่างคำศัพท์ที่ใช้ทัณฑฆาตบางคำเท่านั้น พระยาศรีสุนทรโวหารได้รวบรวมคำศัพท์
ที่ใช้เครื่องหมายทัณฑฆาตทั้งหมดเป็นคำราเลมหนึ่งชื่อว่า "พิสดากรันต์" แบ่งเนื้อหาออก

เป็น "การ์ตูน" ต่าง ๆ รวม 25 กษัตริย์

(ข) เนื้อหาที่ใช้ไม่ตาย นำมาจากจินตมณี เล่ม 1 แต่พระยาศรีสุนทรโวหาร ได้แก้คำบางคำเสียใหม่ พร้อมทั้งรวบรวมคำศัพท์ที่ใช้ไม่ตายที่มีตัว ย เพิ่มขึ้นอีกส่วนหนึ่งด้วย

(ข) เนื้อหาที่ใช้ไม่ตาย ไม้จันทน์ และไม้ศรี นำมาจากอักษรนิติ ซึ่งรวบรวมคำดังกล่าวไว้พอเป็นตัวอย่างเท่านั้น พระยาศรีสุนทรโวหารได้รวบรวมคำแต่ละชนิดไว้โดยเรียงลำดับตามตัวอักษร

(ค) เครื่องหมายต่าง ๆ ที่ใช้ในการเขียน พระยาศรีสุนทรโวหารได้รวบรวมจากจินตมณี เล่ม 1-2 ประถม ก กา และอักษรนิติ

(ง) เนื้อหาเรื่องสังขยา นำมาจากอักษรนิติ แต่ในอักษรนิติมีเฉพาะเรื่องกรรมนิมิตเท่านั้น พระยาศรีสุนทรโวหารได้เพิ่มเรื่องมาตราต่าง ๆ รวมทั้งความรู้ภูมิศาสตร์เบื้องต้นด้วย

3. เนื้อหาที่นำมาจากแหล่งอื่น ๆ นอกเหนือจากตำราภาษาไทย 5 เล่มที่นำมาศึกษาเปรียบเทียบ

(ก) เนื้อเรื่องกาพย์พระไชยสุริยา ของสุนทรภู่

(ข) คำอธิบายเรื่องการใช้คำบุพบทของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้า

เจ้าอยู่หัว

4. เนื้อหาที่ไม่ปรากฏหลักฐานว่ามาจากที่ใด

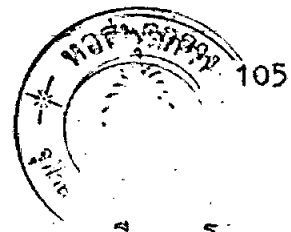
(ก) เครื่องหมายอ่าน วัน เดือน ช่างขึ้น ช่างแรม

(ข) เครื่องหมายอ่านมาตรานับเงินไทย

(ค) มาตรา ชั่ง ตวง วัด

เมื่อได้ศึกษาเปรียบเทียบเนื้อหาในตำราภาษาไทยของพระยาศรีสุนทรโวหารแล้ว ผู้วิจัยพบว่า เนื้อหาหลักในตำราภาษาไทยชุดนี้เป็นเนื้อหาจากตำราภาษาไทยชุดก่อน ๆ ที่พระยาศรีสุนทรโวหารนำมาดัดแปลง แก้ไข และเพิ่มเติมทั้งสิ้น

ส่วนตำราภาษาไทยที่พระยาศรีสุนทรโวหารได้ยึดถือเป็นหลักในการเรียบเรียงเนื้อหาถึงกลาวนั้น มีด้วยกัน 3 เล่มเรียงตามลำดับความสำคัญได้ดังนี้คือ ประถม ก กา

อักษรนิติ และจินตคณิต เล่ม 1 ดังรายละเอียดในตาราง

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบเนื้อหาหลักในตำราภาษาไทยของพระยาศรีสุนทรโวหาร กับตำราภาษาไทยชุดก่อน ๆ

ชื่อตำราภาษาไทย		การแจก ลูกอักษร 3 หมู่	อักษร นำ	อักษร ควบ	ตัว สะกด	คำ พ้อง	คำที่ใช้ เครื่องหมาย ทัณฑฆาต
จินตคณิต เล่ม 1		△	△	△	△	△	○
จินตคณิต เล่ม 2		△	△	△	△	○	○
ประถม ก กา		□	□	□	△	○	△
ประถมมลา		△	△	○	△	○	○
อักษรนิติ		△	△	△	□	○	○
ตำรา ภาษาไทย ของ พระยาศรี- สุนทรโวหาร	มูลบทบรรพกิจ	□+					
	วาทนิตินิกร		□+				
	อักษรประโยค			□+			
	สังโยคพิธาน				□+		
	ไวพจน์พิจารณ์					△+	
	พิศาลการ์นค						△+

- △ หมายถึงกล่าวถึงโดยย่อ
- หมายถึงกล่าวถึงละเอียดกว่าตำราเล่มอื่น ๆ
- หมายถึง ไม่ได้กล่าวถึง
- + หมายถึง เนื้อหาที่พระยาศรีสุนทรโวหารเพิ่มเติม

ข. การเรียบเรียง

ผู้วิจัยได้พบว่า พระยาศรีสุนทรโวหารได้เรียบเรียงคำราชาชน้อย่างมีระเบียบ ยิ่ง พอที่จะสรุปลักษณะการเรียบเรียงได้ดังนี้

(1) พระยาศรีสุนทรโวหารได้เรียบเรียงเนื้อหาสำคัญ ๆ โดยแบ่งออกเป็น 6 เล่มด้วยกัน การลำดับเนื้อหาเริ่มจากง่ายไปหายาก ในแต่ละเล่มจะเริ่มด้วยคำนำก่อน แล้วจึงกล่าวรายละเอียดของเนื้อหา เหมือนกันหมดทุกเล่ม

(2) การเรียบเรียงเนื้อหาที่เป็นการแจกกลอนนั้น เริ่มด้วย แม่ ก กา แม่ กน แม่ กข แม่ กค แม่ กค แม่ กข แม่ กค และ แม่ เกย ไม่ว่าเนื้อหาจะเป็นอักษร 3 หมู่ อักษรนำ หรืออักษรควบก็ตาม ถ้ามีตัวอย่างก็รวบรวมไว้ตามลำดับแม่ดังกล่าว

(3) การเรียบเรียงเนื้อหาที่เป็นคำศัพท์ต่าง ๆ จัดลำดับเนื้อหาโดยเรียงตามลำดับตัวอักษรและสระ

ค. แนวการสอน

ผู้วิจัยพบว่า แนวการสอนของพระยาศรีสุนทรโวหารนั้น แตกต่างกับตำราภาษาไทยชุดก่อน ๆ พอที่จะสรุปได้ดังนี้

(1) กำหนดจุดมุ่งหมายในการสอนเนื้อหาต่าง ๆ แต่ละเรื่องอย่างชัดเจนไว้ในคำนำของเนื้อหาแต่ละเรื่อง

(2) มุ่งให้ผู้เรียนมีหลักเกณฑ์ในการเรียนเรื่องต่าง ๆ อย่างแท้จริง

(3) มุ่งฝึกฝนทักษะการอ่าน การเขียน เรื่องทั้งหมดที่นำมาสอน โดยให้ผู้เรียนเกิดทักษะอย่างแท้จริงสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ใดกำหนดไว้ทุกประการ

7.2 ผลการวิจัยการวิเคราะห์เนื้อหาตามแนวภาษาศาสตร์

เมื่อได้วิเคราะห์เนื้อหาตำราภาษาไทยของพระยาศรีสุนทรโวหารตามแนวภาษาศาสตร์แล้ว พบว่า

(1) ผู้แต่งมุ่งสอนเรื่องรูปสระ พยัญชนะต้นเดี่ยว พยัญชนะต้นควบ อักษรนำ และวรรณยุกต์ มากกว่าที่จะเน้นเรื่องเสียงที่แท้จริงในภาษาไทย

- (2) การลำดับขั้นตอนในการสอนการแจกลูกด้วยตัวสะกดในแม่ต่าง ๆ รวมทั้งการผันอักษร ยังมีได้เป็นไปตามหลักศรัศาสตร์อย่างแท้จริง
- (3) ในเรื่องตัวสะกด เสียงตัวสะกดยังมีไม่ครบตามหลักศรัศาสตร์

7.3 ข้อเสนอแนะ

- (1) ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการประถมศึกษาโดยตรง ควรจะวิจัยเรื่องวิธีสอนอ่านเบื้องต้นอย่างจริงจัง โดยอาจนำวิธีสอนอ่านหลาย ๆ วิธีมาทดลองใช้ แล้วศึกษาเปรียบเทียบดูว่าวิธีใดเหมาะสมกับเด็กไทยมากที่สุด
- (2) น่าจะนำแบบเรียนภาษาไทยเบื้องต้นที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันมาวิเคราะห์ โดยใช้หลักศรัศาสตร์ เพื่อจะให้เป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุงแบบเรียนให้ดีขึ้นในโอกาสต่อไป
- (3) ในการแต่งแบบเรียนภาษาไทยนั้น ผู้แต่งควรจะต้องคำนึงถึงหลักศรัศาสตร์ เพื่อช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปตามธรรมชาติ อันจะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้รวดเร็วขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย